Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0046

Irano režimo sistemingai vykdomos represijos, nežmoniškos sąlygos ir savavališkas kalinimas

2026 m. vasario 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Irano režimo sistemingai vykdomų represijų, nežmoniškų sąlygų ir savavališko kalinimo (2026/2612(RSP))

*Europos Parlamento*s,

– atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Irano,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 150 straipsnio 5 dalį ir 136 straipsnio 4 dalį,

A. kadangi Islamo Respublika vykdo sistemingą savo žmonių priespaudą, naudodama savavališkus sulaikymus, priverstinį dingimą, kankinimą, neteismines egzekucijas, mirties bausmę, seksualinį smurtą, kolektyvines bausmes ir taikydama nežmoniškas kalinimo sąlygas;

B. kadangi apskaičiuota, jog per neseniai vykusius protestus žuvo nuo kelių tūkstančių iki daugiau kaip 35 000 žmonių, įskaitant moteris, vaikus ir vyresnio amžiaus žmones; kadangi tarp aukų yra ir ES piliečių;

C. kadangi įvykdyta dešimtys tūkstančių savavališkų suėmimų, tačiau tikrasis jų mastas tikriausiai daug didesnis; kadangi sulaikytiesiems nesuteikiama galimybė kreiptis į teisininkus, susisiekti su šeima ar gauti tinkamą medicininę priežiūrą, jie yra kankinami, su jais netinkamai elgiamasi, pavyzdžiui, neleidžiant miegoti ar naudojant kitokias smurto priemones, taip pat prievarta išgaunami prisipažinimai;

D. kadangi dokumentais patvirtinti veiksmai atitinka nusikaltimų žmoniškumui požymius;

E. kadangi Iranas dalyvauja tarpvalstybinėse represijose, taikydamas prievartą per tarpininkus: pavyzdžiui, Mohammad Amer Dadafarzin, žmogaus teisių gynėjos Faribos Baloch sūnus, buvo savavališkai

sulaikytas ir kankinamas keršijant už jo motinos veiklą žmogaus teisių srityje ir už Europos Parlamente duotus parodymus;

F. kadangi pagrindinį vaidmenį vykdant represijas atlieka Islamo revoliucijos gvardija (IRGC), tačiau ji veikia nebaudžiama; kadangi ES įvardijo IRGC kaip teroristinę organizaciją;

1. reiškia solidarumą su Irano žmonėmis ir dar kartą patvirtina, kad jie yra vienintelis teisėtas Irano suverenumo pagrindas; remia Irano žmones, kurie siekia laisvės ir teisės gyventi be islamistų prievartos;

2. apgailestauja dėl to, kad režimas kaip spaudimo priemones sistemingai naudoja savavališką sulaikymą, kankinimą, neteismines egzekucijas ir mirties bausmę; ragina mirties bausmę nedelsiant panaikinti;

3. ragina režimą nutraukti bet kokio pobūdžio smurtą prieš civilius gyventojus, sustabdyti visas egzekucijas ir nutraukti represijas; reikalauja paleisti visus savavališkai sulaikytus asmenis, įskaitant užsieniečius ir dvigubą pilietybę turinčius asmenis;

4. primygtinai ragina valdžios institucijas liautis persekiojus gydytojus ir sveikatos priežiūros specialistus už sužeistų protestuotojų gydymą;

5. ragina JT organus nepriklausomai registruoti žiaurumus ir saugoti įrodymus, kad ateityje būtų galima vykdyti baudžiamąjį persekiojimą; pabrėžia, kad reikia užtikrinti atskaitomybę naudojant tarptautinius teisminius mechanizmus, be kita ko, kad JT Saugumo Taryba perduotų bylą dėl Irano Tarptautiniam baudžiamajam teismui;

6. apgailestauja dėl režimo išpuolių prieš protestuotojus, aktyvistus, žurnalistus, žmogaus teisių gynėjus, užsienio ir dvigubą pilietybę turinčius asmenis, moteris, mažumas ir bendruomenes, įskaitant, be kita ko, kurdus, beludžius, arabus ahvazius, bahajus ir krikščionis; ragina paleisti asmenis, sulaikytus tik dėl jų etninės kilmės ar religinių įsitikinimų;

7. primygtinai ragina Tarybą ir valstybes nares išplėsti tikslines sankcijas, įskaitant turto įšaldymą ir draudimą keliauti, taikomas už pažeidimus atsakingiems asmenims, be kita ko, IRGC nariams ir politiniams lyderiams, prokurorams, kalėjimų ir saugumo pareigūnams, užtikrinti tų sankcijų vykdymą ir užkirsti kelią jų apėjimui;

8. griežtai smerkia tai, kad Irano Islamo Respublika buvo išrinkta JT Socialinio vystymosi komisijos pirmininko pavaduotoja, ir apgailestauja dėl pranešimų, kad JT Generalinis Sekretorius nusiuntė režimui sveikinančią žinią Islamo revoliucijos, kuria įteisinama vyriausybė, atsakinga už masines žudynes, kankinimus ir savavališkus sulaikymus, ir kenkiama tarptautinei atskaitomybei, metinių proga;

9. smerkia moterų priespaudą ir ragina nedelsiant paleisti visas sulaikytas moteris, visų pirma Nobelio premijos laureatę Narges Mohammadi;

10. smerkia tai, kad Irano valdžios institucijos sąmoningai naudojasi įkaitų diplomatija; primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares parengti atsakomąją strategiją siekiant padėti sulaikytųjų šeimoms ir užkirsti kelią tolesniam įkaitų ėmimui;

11. ragina ES ir jos valstybes nares teikti apsaugą ir humanitarinę pagalbą žmonėms, kuriems gresia didelis pavojus gyvybei, ir remti sprendimus, kuriais siekiama atkurti prieigą prie interneto;

12. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybėms narėms, JT ir Irano valdžios institucijoms.